

Jena Press

| Modern dramatik /

nr. 05

Ladainha

Av Ludvig Uhlbors

Tidigare utgivningar på Jena Press

01. **Persefone** av Christina Ouzounidis
02. **Elektra** av Jörgen Dahlqvist
03. **Kassandra** av Christina Ouzounidis
04. **Nihil** av Jörgen Dahlqvist

Ladainha

Järpar. Pytt. Sjudande. Äggskal. Ostkanter. Surnad mjölk. Lukten av förruttelse. Torrt godis. Hackad lök. Gryta med tomatsås. Rågrut. Rädsla. Smör. Skinka. Om du inte tycker det här livet är angenämt så blir du besegrad. Bordsvin. Sängvin. Salt. Halvsmält glass. Flaskan för att slippa vara vaken slav. Tomatkross. Riven ost. Ceasarsallad. Ensamhet. Remouladsås. Du måste förlika dig med desillusioneringen eller göra det enda hederliga. Skämd köttfärsås luktar illa. Gör dig sjuk. Du vet att du blir sjuk av den, du känner det på lukten. Får du det i dig blir lukten din. Såser kladdar av sig. Sätter sig på kläderna, i huden, i håret. Den slemmar vidare från dig till andra. Fastnar överallt och stinker. De karaktärer vi rör oss med är En ängslig älva med förkärlek för pluppande. En kärleksman som är iklädd vaddå? En häxa. Hans. Och publiken. Publiken! Du har glömt några. Nej, ignorerat dem. Rationaliserat bort dem. Var inte oroliga, det här kommer bli fullkomligt banalt. Blajjigt? Substanslöst. Gökungen ska matas med stör. Nu ska jag mata dig med saker. Resonemanget bygger på att fylla dig och för det ändamålet har jag tre smakbärare. Drick inte för mycket. Maten ska blandas med saliven så att kryddorna bärs till smaklökarna med rätt konsistens på fuktigheten. Det är inte varje dag vi har så fint främmande. Vi är friskhetens krigare. Sunda kockar med hälsosamma menyer. Vi lagar näringsrik mat till medborgarstammen. Vi bekämpar motborgarna. Vi bekräftar idealen. Om du inte äter upp kommer den rädda kvinnan med de stora öronen och tar dig. Om det bränns brukar jag ta bort det som har bränts. Sedan flyttar jag över det i en annan kastrull. Då kan man bara hälla på kokande vätska och fortsätta lite grann. Det är som om ingenting har hänt. Men jag använder inte så mycket socker. Jag är så söt ändå. Det var en kvinna igår som jag såg på konditoriet och så frågade expediten: vill du ha grädde till äppelpajen? Man kunde se hur alla tänkte: nej, nej, nej...du borde verkligen inte. Mycket riktigt sa hon också nej, till allas lättnad. Vidriga människa. Om du inte spärar käken ur led får jag inte ner allting ordentligt. En gång var det några som svalt. De tvingades sila sin egna avföring och äta den. Fast de fångade råttor också. Vi fick gröna potatisar i skolan, som om det var särskilt farligt. Prata inte med mat i munnen.

Vilket vin vill du ha till gröten? Jag älskar dig. Under tiden: duellen, den samtidiga: 7 dl vatten 1 1/2 dl blå vallmofrön 50 g jäst 2 msk smör 3 dl solrosfrökärnor 1/2 dl strösocker 6 dl havregryn 1/2 dl mjölk 2 tsk örtsalt 1 ägg cirka 1 1/5 l vetemjöl vallmofrön och jag ska också ha något till penslingen, nämligen 1 ägg, 3 tsk örtsalt och cirka 1 dl solrosfrökärnor. Take it Kören. Fssssch. Blubb. Blubb. Fssscch. Blubb. Blubb. Chopp. Fsssss. Fssssch. Blubb. Blubb. Chopp. Krrrrr. Fssssch. Fssssch. Riining. Aaaaaahhhhh.... En främmande bakterieflora har angripit anrättningen. Det som förr var fibrer och fett har förvandlats till en grön svampstam av något slag. Vi måste ju förtära anrättningen. Vi har inget val. Frågan är: vad gör det med oss? Vad händer när man intar något ofriskt? Det är av största vikt att separera mellan det sjuka och det friska. Renlighet och uppmärksamhet. Den tråkiga sanningen är att sånt här kan sprida sig. Man måste vara strategisk. Bit för bit. Sluta röka. Komma i form. Hålla kroppen i trim. Se till att bilda sig. Läsa på rätt saker. Förbereda sig. Vara vaken. Metodisk. Steg för steg. Lugnt och metodiskt. Sikta på rätt ställen. Ta dem med övertygelse och träffsäkerhet. Inga excesser, precisa, exakta attacker. Man måste vara skarp på alla plan. Kroppen, själen, tanken, allt måste vara i trim. Och ruva. Jag var alltid stor i maten. De pratade om det som om det var något fint. Det var något de var imponerade av. Och kompisars föräldrar brukade skämta om att de måste ställa fram extra portioner när jag kom. Pappa sa alltid: du är som jag du. Jag äter också fort. För mig handlar det om att tanka. Sedan när det är klart kan man köra igen. Gärna tung mat. Oxfile var min favorit. Bearneissås. Potatisgratäng. Jag var fem år och livrädd för sprutor. Fyra sjuksköterskor höll fast mig mot bristen medan läkaren kom med nålen. Jag skrek. Idag har jag fortfarande sprutskräck. Det är därför jag inte blir horsare. Det är dumheten som ställer till det. Den ligger bakom alltihop. Den har skrivit texten. Det sitter dumma människor i publiken. Det finns smarta i den också. Håll dig till käket. Vi är färdiga med det. Du måste vara färdig med det. Förstår du? Jag orkar inte. Oxfile. Jag är märkligt mätt Mycket märkligt mätt Ta bort boullabaisen Bjud mig inget mer Passa på när det finns Tugga i dig min prins Den som dis-

sar maten Dör som andras bröd Är du den som äter
Är du den de äter Är du utan botten Eller färserad-
glaserad Jag pallar inte mer Pressa inte ner nån palt
Möjligen en liten munsbit Men sen så är det bra Jag
masserar magen Maka på dig maten För om inte jag
göds Gynnas andra dubbelt Hur ska vi varken Vara
ätna eller ätande Nej det går ju inte Mera smör, mera
smör Nu ser vi alltså hur det alltid finns plats för lite,
lite till. Det kommer ni förstå med tiden att det har ett
göra med smakbärarna, själva förpackningen liksom.
Det är de som förmår oss att stå ut med sörjan. Fyrti
kronor, fyrti kronor! Bulliga, mjuka, rundade, bubbliga
frukter! Gröna frukter med bruna fläckar! Härligt med
invandrare. Fyra nolla! Fyra nolla! Yalla, yalla, skyn-
da, skynda. Allt är ett spel. Ett spel kan bara visa
respekt för andra om de spelar samma spel. Är det
respekt? Svarta pengar! Svarta pengar! Jag skriker
inte för konkurrens utan för att ha kul. Glädje är
alltid på någons bekostnad. Den heliga kossan med
de långa öronen trampar ned mig i sin vilda framfart.
Folk slänger sig ned på alla fyra och försöker gå som
hon, försöker råma som hon, försöker idissla gräs
som hon, försöker trampa ned mig som hon. Vem vill
ha pumpa idag? Doften av glass. Kan glass lukta?
Nej, men vanilj kan dofta jättestarkt. Doften av kyla.
Bukspottkörteln är v-formad hos köttätare. Denna
mycket långsträckt körtel är uppbyggd av grupper av
celler som producerar matsmältningsenzymer och
utsöndrar dem till bukspottkörtelgången som buk-
spottkörtelvätska (bukspott). Jag är en smakbäare.
Det är inte samma sak som en krydda. En krydda är
det som skänker smak åt maten. Jag ger ingen
smak. Jag för ut smaken. Jag ser till att du inte kan
värja dig. Att den når dig. Så du blir beroende av
mig. Tanken föds i munnen. Bla bla bla bla. Karies
är också förknippat med munnen. Låt mig säga käk-
ben. Rothinna. Gingiva. Paradonit. Munhåla. Spott-
körtel. Bortmörtel. Tortörtel. Lotrtörtel. Gotrgröttels-
losshöttel-motnöttel-skrrrbobo. Och nu: kärleksman-
nen: Jag älskar dig. Det är eksem. Över hela kroppen.
Hon är fyra år. Varje vecka åker jag till KS och badar
i Kalie med äggklocka. Vattnet blir lila. Huden blir
gul. Konstiga gubbar med sår över hela kroppen. Om
jag knyter näven spricker knogarna och börjar blöda.
Jag ser det vita därinne. Gasbindor över hela kroppen.
Min fröken klagar på att jag har dålig motorik. Hon är
kristen. Åh, se hur en ängslig älva kommer in. Hon
är nödig. Hon sätter sig och bajsar där ingen ser
henne. Hon petar sig i näsan. Hon kletar av sig
snorkråkan. Hon går bort. Hon ångrar sig. Hon
kommer tillbaka. Hon äter snorkråkan. Hon går. Hon
ångrar sig. Hon blir nödig. Hon sätter sig och bajsar
där ingen ser henne. Hon petar sig i örat. Vad är en
måltid för mig? En ritual som syftar till att umgås. En

ritual som befäster och bevisar ett band mellan män-
niskor. Det är också ett intagande av föda, ett ätande
för att gå vidare, ett slags inhämtande av livskraft.
Måltiden är också en social upprätthållare. En slags
bekräftelse på ett socialt sammanhang. Hur ser det
sammanhanget ut idag och hur bekräftar vi det? Den
vanligaste måltiden idag sker i ensamhet. Den
delade måltiden idag är oftast en parmiddag med
kärlekens förtecken. En romantisk arena. En plats
för ett kärleksfullt möte. En invit och en förförelseakt.
I familjesammanhang är det ett sätt knyta fast hier-
arkier mer. Måltiden är kanske en förhandling. Mål-
tiden är ett sätt att befästa ett samhälle och det finns
en apparat som förmedlar ett önskvärt sätt att inta en
måltid på. Ätande i sig då? Om vi glömmar måltid?
Ätande är en tröst. Ett sätt att söka en effekt fysiskt.
En drog på ett sätt. Det är ett sätt att skaffa sig en
identitet. Ätandet är ett sätt att erövra något, föra det
in i sin mun, det är också ett sätt att bota sin död-
skräck. Men för dig? Vilka måltider minns du?
Kärleksmåltider. Middagar med mamma och tända
ljus. Men framförallt stressade skitmåltider på stan,
det är dock inte såna man minns. Om vi utgår från
att några ska äta tillsammans, vilket är då den mest
intressanta situationen i och med ätandet? Undersök
tillstånd, proppmättnad, illamående, hunger, ovilja,
frossande, törst, undrande över vad det är man äter,
undersökande av konsistenser och lyssna till hand-
ledarens ord: Kolla Brakfesten, gjord ifrån lust till
mat och sex, inte distanserad i förhållande till
ätandet och knullandet. Fellini också bra. En romersk
orgie? Nej åk inte iväg på excesser och lämna dig
själv. Man kan tänka sig en måltid med temat hård-
are tag, syndabockar, icke-rätten att vara människa
och överordnades självömkan. Den lagoma provoka-
tören. Den tämjda rebellen som är en spegel. Har du
ingen aptit? Jag mår inget bra. Vad fan menar du
med det? Kan vi prata om en sak? Vad fan menar du
med det? Jag har ett förslag. Kom hit. Lyssna på det
här...Ta en smörgås. In med den för i helvete, fyll
igen det där jävla hålet nu en gång för alla, såja, just
det, in med skiten så det fyller upp ordentligt. Bra
där. Bra där. Va var det du sa sa du? Nej just det ja.
Äta bör man annars dö man. B: "Jag hörde av
någon att du var intresserad av att delta vid tribu-
nalen. Jag känner mig kluven till det. Jag anser att du
har förvrängt sanningen för att använda mig som
syndabock och att det är en direkt anledning till att
åklagaren känner sig manad att väcka åtal." Det där
är inte min smitta. Den är din. Behåll din smitta. Din
sjukdom är din sjukdom. Jag vill vara frisk. Vi hostar
inte likadant. A: "Jag har genom hela denna historia
haft att balansera olika hänsyn – till dig, till andra
beväringar, till civila och till förbandets framtid. Min

hållning är och har varit en smula mer sammansatt än som du vill se den. Jag tror att jag försökt förklara det, också för dig. Jag är självfallet intresserad av vad som sägs om bataljonen under rättegången. Men jag är först och främst intresserad av att den leder till ett frikännande.” B: ”Jag undrar därför vad som är syftet med din närvaro? Är det för att du ångrar dig? I så fall tycker jag du ska kommunicera det offentligt. Är det för att du vill visa att du är en omtänksam officer som är orolig för min del? I så fall känner jag att du först ska göra upp offentligt med din tidigare offentliga hållning och vara uppriktig med din så kallade mediastrategi och vad den inneburit.” Jag vill inte vara i närheten av dem. De är sjuka. Jag vet inte om det kan smitta. Jag kan inte svara på det. Titta vad jag kan göra. Jag är frisk. Det här kan inte de göra. A: ”Emellertid, jag har en gång bett dig avstå från att delta i en uppställning och det gjorde du. Om du skulle uppleva min närvaro som besvärande så respekterar jag det och väljer någon annan sysselsättning den dagen.” Lukten av sjukdom. Medikamenter. Infektionsdoften. Instängdhet. Unkenhet. Ge mig doften av blommor. Hellre att vi dränker stanken i klorin än vältrar oss i det sjuka. B: ”Det är en öppen tribunal och vem som helst har rätt att delta. Men jag tycker det känns olustigt om du försöker använda den till att framställa dig annorlunda än du i mina ögon har agerat.” A: De är ute efter den heliga kossan, jag kan inte låta det ske. Vi tackar dig för din kåranda. Det här börjar ta form. Det närmar sig en norm. Tämjandet som våldtar våran uppfriskande storm. Ge mig något simpelt igen. Kanalen måste blöda. Såret måste öppnas. Sluta prata så kommer något sant. Ljud, ljud, ljud, ljud. Hitta tillbaka. In. Inåt. Naket. Annars dör du. Be om ursäkt. Jag skulle vilja dramatisera en episod av Reiser: (Kalsongmannen närmar sig ett jordgubbsstånd) – Men öh, ska inte jordgubbarna vara övertäckta med plast? För dom drar till sig flugor. Sen sätter sig flugorna på min pung. Och då börjar jag... aaaaaatjo!... nysa... – Gå och spotta nån annanstans än på mina jordgubbar! – Just det ja... jag sa ju att det var era jordgubbars fel. – Och jag skiter i eran pung. – Snacka om dialog. – Stick iväg! Kunderna blir ju bortskrämda! – Inte alls. Observera att flugorna förflyttar sig från era jordgubbar till min pung och inte från min pung till era jordgubbar... vilket tydligt bevisar!... och gör er så upprörd: att min pung smakar bättre än era jordgubbar! Utsöndringen sker endast när hunden har ätit. Enzymerna utsöndras i en inaktiv form (så att de inte förstör de organ de måste passera) och aktiveras av kemiska processer i tarmen. De utgör förstadier till enzymerna protas, lipas och amylas. Bukspott innehåller också bikarbonat som neutralis-

erar tarminnehållet som var surgjort vid sin passage genom magsäcken. Vi kör kalsongmannen igen: (Ser en gravid kvinna) Damen... får jag erbjuda er min arm när ni går över gatan? – Jag är inte handikappad. – Ååh. Det ser jag väl. Ni ser strålande ut... sundheten själv. – Nej! Rör mig inte! – Jag skulle vilja veta hur det känns att få vara den stolte och lycklige fadern!... bara över gatan! – Nej! – Den lyckan har jag aldrig fått uppleva... titta så jag ser ut. – Ni kunde väl vårda ert yttre! – Ingen kvinna har någonsin uttryckt en önskan att fortplanta sig med mig! Fortfarande nej? – Låt mig vara ifred! (En blind med käpp) – Är det någon som kan hjälpa mig över gatan? – Gör det ni, ni som gillar att hjälpa folk över gatan! (Han får leda den blinde) – Fan också, först nu kom jag på det... istället för att vara hövlig skulle jag ha stuckit ut ögonen på er! Viruset vandrar mellan oss. Det är vårt virus. Det springer runt, runt, runt. Men nu är det på dig. Och du står där borta. Det är bra. Jag står här. Du är där. Du ser lite vissen ut tycker jag. Jag är en projektionsyta. Det här är en pjäs, eller pjäzzz, om ett slumpvis banalt ämne som studeras ur så många vinklar som möjligt. Så fort vi närmar oss någonting av substans så överger vi det. Det beror på att författarens verklighet är piiiiip och inget skrivande skulle kunna komma i närheten av att bota livet. Men ändå skriver han. Eller jag. Jag i manus. Han när jag, alltså den här personen, säger det som skådis. Är det konstigt att förklara pjäsen på det här sättet för publiken? Vill man förklara något? Om jag fick bestämma skulle pjäsen sluta här. Eller aldrig ha påbörjats. Nähä tänker ni som publik. Skiter väl jag i. Fan va töntigt. Sätt inte upp något då. Om ni ändå sätter upp något vill ni ju ändå säga något och då måste ni faktiskt ta ansvar för det tänker ni och vi är faktiskt här och det här är ett kollektivt möte och ni kommer inte runt det. Me cago en el escritor. Té. Fräschheter. Hennes hud är ren och frisk med livfull spänst. Hennes bröst trycker sig genom T-shirten ut över apelsinerna. Hennes leende när hon har tagit mina pengar. Hon är kines. Jag ska berätta sanningen. Smuldeg. Eller i vart fall hur jag ser på det. Rädisa. Det är så mycket ni inte känner till, eller som ni har fått för er som inte stämmer. Rädisa, rädisa, rädisa. Havreflarn, rädisa, havreflarn. Låt mig prata om det här som ett andhål. Som det enda hoppet när livet är outhärdligt. Jag vill stoppa mat i munnen på honom. För när allt är svart återstår bara drömmen. I munnen! I munnen! Och det här är det enda som återstår i kossornas åtta magar som vi kallar livet! Smuldeg, rädisa, havreflarn. Rågrut, flintastek, bregott. Kallskuret, tagliatelle, saffran. Jag älskar dig. Hans: Vart är jag? Häxan: Du är i pepparkakshuset. Var är Greta?